

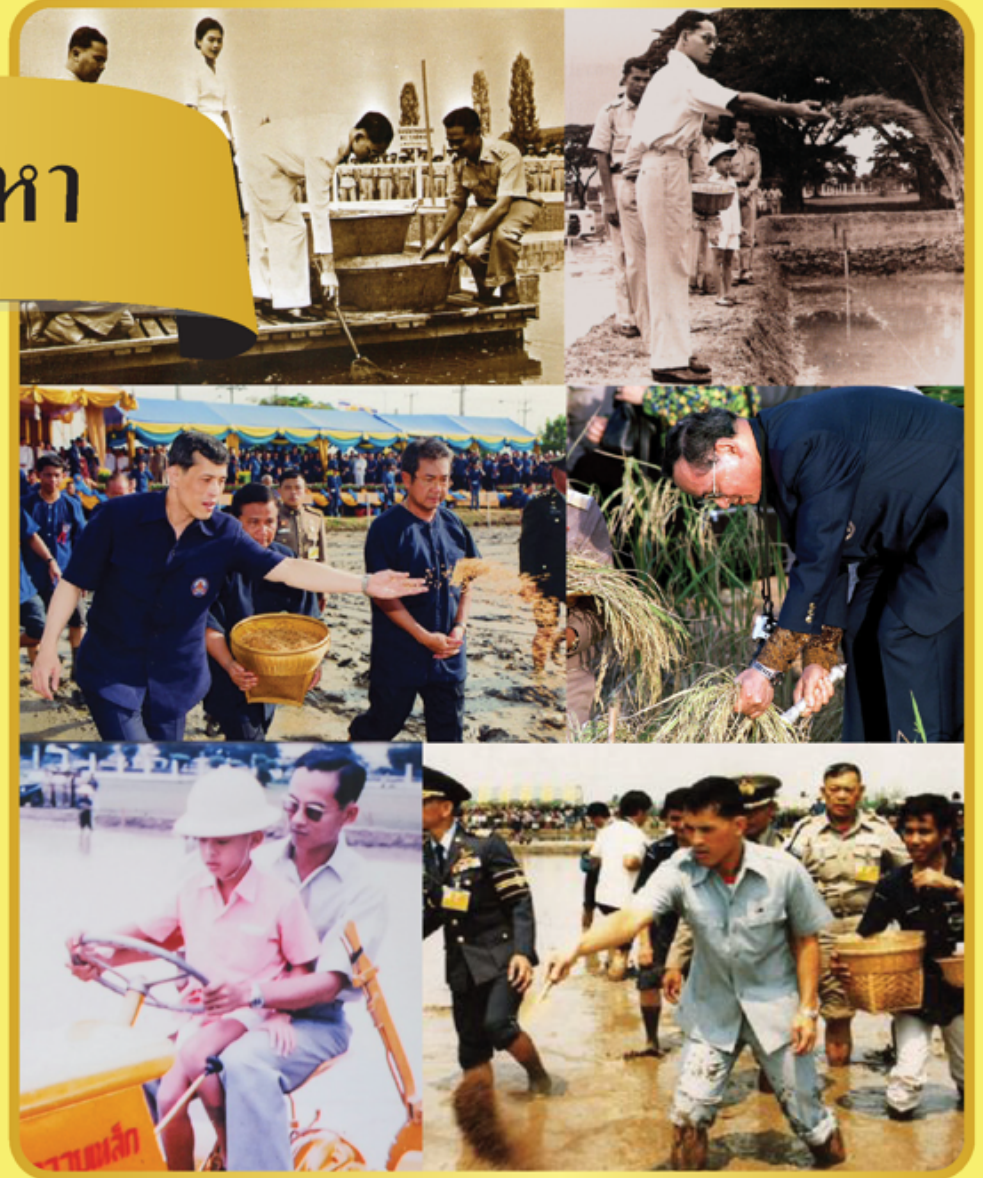
หน่วยที่ 7

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา

และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

นางสาวฐิติมา มีช้าง

ครูชำนาญการ วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

หน่วยที่ 7

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา

และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

สภาพปัญหาของจังหวัดสระแก้ว

จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน ปี 2559 ของจังหวัดสระแก้ว จะทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไป เกี่ยวข้องต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมของจังหวัดสรุปได้ว่า ตัวชี้วัด ที่เป็นปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรกของจังหวัดสระแก้ว คือ อันดับ 1 การเข้าถึงแหล่งทุนของชุมชน 278 หมู่บ้าน (ร้อยละ 39.04) อันดับ 2 คุณภาพน้ำ 243 หมู่บ้าน (ร้อยละ 34.13) และอันดับ 3 คุณภาพดิน 215 หมู่บ้าน (ร้อยละ 30.20) จากการสำรวจ 712 หมู่บ้าน ไม่มีหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับหนึ่ง แต่มีหมู่บ้านที่เร่งรัดพัฒนาอันดับสอง จำนวน 25 หมู่บ้าน และหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับสาม จำนวน 687 หมู่บ้าน

1. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
2. ปัญหาด้านสาธารณสุข
3. ปัญหาด้านความมั่นคง
4. ปัญหาอื่น ๆ

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืนในจังหวัดสระแก้ว

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า **“ต้องระเบิดจากข้างใน”** นั่น คือต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน มิใช่การนำความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้มีโอกาเตรียมตัวทรงใช้หลัก **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** นั่น คือก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจเสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่างการดำเนินการนั้นจะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขาหรือทำงาน ให้เขานั้น **“เข้าใจ”** เราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้ **“เข้าถึง”** ก็เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้วก็ต้องเข้าถึง เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ และเมื่อเข้าถึงแล้ว จะต้องทำอย่างไรก็ตามให้เขาอยากเข้าถึงเราด้วยดังนั้น จะเห็นว่าเป็นการสื่อสารสองทางทั้งไปและกลับ ถ้าสามารถทำสองประการแรกได้สำเร็จ เรื่อง **“การพัฒนา”** จะลงเอยได้อย่างดี เพราะเมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจกัน ต่างฝ่ายอยากเข้าถึงกันแล้ว การพัฒนาจะเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับ” ซึ่งสามารถแสดงในแผนภาพศาสตร์พระราชาก็เพื่อให้ความเข้าใจที่ง่ายขึ้นดังนี้

หน่วยที่ 7

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืนในจังหวัดสระแก้ว

ปรัชญาในฐานหลักการนำทาง (Philosophy as guiding Principles)	การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม (Reign in Righteousness for The Well-Being of Thai Citizens) พอยู่พอกิน (Living in Contentment) รักร่วมสามัคคี (Living in Harmony and Unity)			ผลลัพธ์ (Ends)
ทางสายกลาง (The Middle Path) พอประมาณ (Moderation) ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว (Reasonableness) (Self-immunity) <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="background-color: #8e44ad; color: white; padding: 5px; font-size: 8px;">ฐานความรู้ (Knowledge Condition)</div> <div style="background-color: #e74c3c; color: white; padding: 5px; font-size: 8px;">ฐานความดี (Knowledge Condition)</div> </div>	โครงการพระราชดำริกว่าสี่พันโครงการ -โครงการทัพบกสยามจังหวัดสระแก้ว ฯลฯ -โครงการโรงเรียนกาสรกสิวิทย์ -โครงการพัฒนาแหล่งน้ำสระเก็บน้ำวัดเขาลาน ฯลฯ ทำให้ด้วยความรัก -โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว -โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯลฯ ความปรารถนาดี ด้วยใจ ประยุกต์ใช้อย่างยืดหยุ่น ไม่ยึดติดตำรา ปรับตามบุคคล สถานที่ สถานการณ์ Flexibly Apply. Do Not Adhere to Text Book. Adapt to Individual, Geography, and Contingency.			บทประยุกต์ (Applications)
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy)	เข้าใจ (Understanding) -ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) -ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (Existing Data) -วิเคราะห์และวิจัย (Analytics and Research) -ทดลองจนได้ผลจริง (Experiment Till Actionable Results)	เข้าใจ (Connecting) -ระเบิดจากข้างใน (inside-out blasting) -เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Understand Target) -สร้างปัญญา (Educate)	พัฒนา (Development) -เริ่มต้นด้วยตนเอง (Self-initiated) -พึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance) -ต้นแบบเผยแพร่ความรู้ (Prototype and Role Model)	วิธีการ (Means)
คน วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม				

หน่วยที่ 7

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา

และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

โครงการพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับการพัฒนา และมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระบรมวงศานุวงศ์ จำนวนทั้งสิ้น 6 พระองค์ โดยเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2495 จนถึง สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2557 จำนวนทั้งสิ้น 4,536 โครงการ จึงขอยกตัวอย่างโครงการพระราชดำริที่ได้ดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ
2. การพัฒนาด้านการเกษตร
3. การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม
4. การพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพ
5. โครงการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

หน่วยที่ 7

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา

และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

แนวทางการพัฒนาของจังหวัดสระแก้ว

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2561 – 2564 นั้นได้มาจากการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา จากการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด และจาก สภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของจังหวัด ทำให้ทราบถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการ ทั้งการพัฒนาจากสิ่งที่เป็นจุดแข็งร่วมกับโอกาส สิ่งที่เป็นจุดแข็งร่วมกับอุปสรรค สิ่งที่เป็นจุดอ่อน ร่วมกับโอกาส สิ่งที่เป็นจุดอ่อนร่วมกับอุปสรรค และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย รัฐบาล ยุทธศาสตร์การ พัฒนาภาคกลาง ยุทธศาสตร์รายสาขาและความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่น จังหวัด สามารถ กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในระยะ 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) ได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

2. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา
และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

จากการวิเคราะห์ศักยภาพโอกาส ข้อจำกัด (SWOT) สภาพปัญหา/ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น จังหวัด จังหวัดสระแก้วจึงได้กำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด พร้อมทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัด วิสัยทัศน์ **“เมืองชายแดนแห่งความสุข ถิ่นเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอารยธรรมโบราณ เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมั่นคง”**

2. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

รัฐบาลได้มีนโยบายมุ่งมั่นพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการค้าและการลงทุน จึงได้กำหนดให้ตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 ใน 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดตาก จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา จังหวัดตราด จังหวัดหนองคาย และจังหวัดสระแก้ว โดยในส่วนของจังหวัดสระแก้วได้ดำเนินการในพื้นที่ 4 ตำบล ของ 2 อำเภอ ได้แก่ ตำบล ผักชะ อำเภอนานนคร ตำบลบ้านด่าน, ตำบลป่าไร่ และตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ รวมพื้นที่ 207,500 ไร่

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

สรุป

จากสภาพปัญหาในจังหวัดสระแก้วทำให้พบว่า ถึงแม้ว่าจังหวัดสระแก้วจะมีความเจริญในด้านสภาพสังคมมีสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อการเกษตร การท่องเที่ยว และด้านเศรษฐกิจ การค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศเนื่องจากมีพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่มีชายแดน ใกล้กับเพื่อนบ้านอย่างประเทศกัมพูชา แต่ก็ยังมีปัญหามากมายที่ยังต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เช่น ปัญหาขยะที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้จนถึงปัจจุบันนี้ รวมทั้งปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

หากมองย้อนกลับไปจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทำให้จังหวัดสระแก้ว สามารถก้าวข้ามปัญหาที่เกิดขึ้น ภายในจังหวัดอย่างมากมาย ทั้งสิ้น จำนวน 99 โครงการ โดยสามารถแบ่งประเภทได้ 6 ประเภท ได้แก่ ด้านแหล่งน้ำ ด้านการเกษตร ด้านการคมนาคมสื่อสาร ด้านสวัสดิการสังคม การศึกษา ด้านบูรณาการอื่น ๆ และด้านการส่งเสริมอาชีพ ทำให้ชาวสระแก้วได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง โครงการที่กล่าวมานั้นเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว เท่านั้น แต่หากชาวสระแก้วได้น้อมนำศาสตร์พระราชาที่กล่าวถึงคำพูดที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ที่ครอบคลุม “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาชีวิตแล้ว จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็งแก่สังคมโดยเฉพาะระดับครอบครัว ระดับชุมชน จะก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันสังคมที่อยู่บนฐานความรู้เท่าทันและการมีปัญญา จึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เป็นอย่างดี ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขสืบไป

เนื้อหา

นางสาวฐิติมา มีช้าง
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

แบบฝึกหัด

จงตอบคำถามต่อไปนี้ โดยคำตอบของนักศึกษาจะต้องมีการกรีนนำเข้าสู่เนื้อหา และสรุป

1. ปัญหาที่พบมากที่สุด ในจังหวัดสระแก้วได้แก่ อะไร
2. มลพิษทางน้ำที่เกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้วคืออะไร
3. มลพิษทางเสียงที่เกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้วคืออะไร
4. มลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นในจังหวัดสระแก้วคืออะไร
5. เทศบาลใดมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยและประสิทธิภาพการเก็บขยะมูลฝอย
6. จงอธิบายปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว
7. ศาสตร์พระราชาคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร
8. จงอธิบายความหมายของคำว่า "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ในศาสตร์พระราชาคืออะไร
9. จงยกตัวอย่างโครงการพระราชดำริที่ดำเนินการในจังหวัดสระแก้วอย่างน้อย 5 โครงการ
10. วิสัยทัศน์จังหวัดสระแก้ว มีการพัฒนาเพื่อให้บรรลุผลด้านใดบ้าง